

Arrest

nr. 218 677 van 22 maart 2019
in de zaak RvV X II

In zake: X

**Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat S. MICHOLT
Maria van Bourgondiëlaan 7 B
8000 BRUGGE**

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging, thans de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie.

DE WND. VOORZITTER VAN DE IIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Iraakse nationaliteit te zijn, op 26 augustus 2016 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging van 23 augustus 2016 tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten - asielzoeker.

Gezien titel I bis, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 4 oktober 2018, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 9 november 2018.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken S. DE MUYLDER.

Gehoord de opmerkingen van advocaat M. KIWAKANA, die loco advocaat S. MICHOLT verschijnt voor de verzoekende partij, en van attaché K. PAPPAERT, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

Op 23 augustus 2016 wordt de verzoekende partij het bevel om het grondgebied te verlaten - asielzoeker gegeven. Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

“BEVEL OM HET GRONDGEBIED TE VERLATEN-ASIELZOEKER

In uitvoering van artikel 75, § 2 / artikel 81 en artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan mevrouw, die verklaart te heten,

naam : H. (..)
voornaam : S. A. H. (..)
geboortedatum : 11.11.1957
geboorteplaats : Kout
nationaliteit : Irak

het bevel gegeven om het grondgebied van België te verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen, tenzij hij (zij) beschikt over de documenten die vereist zijn om er zich naar toe te begeven.

REDEN VAN DE BESLISSING :

Op 29 juli 2016 werd door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een beslissing van weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus genomen

(1) Betrokkene bevindt zich in het geval van artikel 7, eerste lid, 1° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen : hij verblijft in het Rijk zonder houder te zijn van de bij artikel 2 van deze wet vereiste documenten, inderdaad, betrokkene is niet in het bezit van een geldig paspoort met geldig visum.

In uitvoering van artikel 7, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de betrokkene bevel gegeven het grondgebied te verlaten binnen 30 (dertig) dagen.”

2. Onderzoek van het beroep

2.1. In een eerste middel betoogt de verzoekende partij als volgt:

“4.1. EERSTE MIDDEL

- SCHENDING ARTIKEL 75 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT BETREFFENDE DE TOEGANG TOT HET GRONDGEBIED, HET VERBLIJF, DE VESTIGING EN DE VERWIJDERING VAN VREEMDELINGEN;
- SCHENDING VAN ART. 7 VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN ART. 39/2 VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN ART. 52/3 VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN ART. 1, 6° VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN ART. 5 VAN DE RICHTLIJN 2008/115/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 16 DECEMBER 2008 OVER GEMEENSCHAPPELIJKE NORMEN EN PROCEDURES IN DE LIDSTATEN VOOR DE TERUGKEER VAN ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN DIE ILLEGAAL OP HUN GRONDGEBIED VERBLIJVEN;
- SCHENDING VAN ART. 7 VAN DE RICHTLIJN 2008/115/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 16 DECEMBER 2008 OVER GEMEENSCHAPPELIJKE NORMEN EN PROCEDURES IN DE LIDSTATEN VOOR DE TERUGKEER VAN ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN DIE ILLEGAAL OP HUN GRONDGEBIED VERBLIJVEN;
- SCHENDING VAN ARTIKEL 46, 5DE LID VAN DE RICHTLIJN 2013/32/EU VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 26 JUNI 2013, BETREFFENDE GEMEENSCHAPPELIJKE PROCEDURES VOOR DE TOEKENNING EN INTREKKING VAN DE INTERNATIONALE BESCHERMING (HERSCHIKKING);
- SCHENDING VAN ART. 13.1. VAN DE RICHTLIJN 2008/115/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 16 DECEMBER 2008 OVER GEMEENSCHAPPELIJKE NORMEN EN PROCEDURES IN DE LIDSTATEN VOOR DE TERUGKEER VAN ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN DIE ILLEGAAL OP HUN GRONDGEBIED VERBLIJVEN;
- SCHENDING VAN ARTIKEL 47 VAN HET HANDVEST VAN DE GRONDRECHTEN VAN DE EUROPESE UNIE
- SCHENDING VAN HET GELIJKHEIDSBEGINSEL;
- SCHENDING VAN DE MATERIËLE MOTIVERINGSPLICHT, MINSTENS VAN DE MOGELIJKHEID TOT TOETSEN VAN DE MATERIËLE MOTIVERING;
- SCHENDING VAN DE ALGEMENE BEGINSELEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR, ZIJNDE DE ZORGVULDIGHEIDSPPLICHT;
- MACHTSMISBRUIK.

4.1.1.

Tegen de beslissing van het Commissariaat - Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van 29 juli 2016 (kennisgeving 29 juli 2016) waarop het bevel is gebaseerd, werd beroep aangetekend bij de Raad voor de Vreemdelingenbetwistingen.

Overeenkomstig art. 39/2 Vw bezit de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen volle rechtsmacht. Het beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen een beslissing van het Commissariaat - Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kent een schorsende werking.

Gezien de schorsende werking van het beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bezit de verzoekende partij nog steeds een voorlopig verblijfsrecht. Personen die zich in deze situatie bevinden krijgen normaal een bijlage 35 afgeleverd, deze bijlage maakt een toelating uit om op het grondgebied te verblijven in afwachting van het beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Niettegenstaande kreeg de verzoekende partij toch een bevel om het grondgebied te verlaten. Deze beslissing tot verwijdering is volgens artikel 1, zesde graad echter een beslissing waarbij de illegaliteit wordt verklaard.

De praktijk van de verwerende partij is met onduidelijkheden behept en maakt een inbreuk uit op de rechtszekerheid. Artikel 52/3 Vw. bepaalt immers dat een bevel slechts afgeleverd kan worden bij een negatieve beslissing van het CGVS en als er sprake is van een onwettig verblijf, quod non in het geval van een schorsend beroep. De voorwaarden in art. 52/3 Vw. dienen cumulatief geïnterpreteerd te worden. De praktijk van de verwerende partij interpreteert het artikel echter niet op deze manier, nochtans staat wel degelijk "en" te lezen en niet "of".

"Indien de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de asielaanvraag niet in overweging neemt of de vluchtelingenstatus weigert te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus weigert toe te kennen aan een vreemdeling EN de vreemdeling onregelmatig in het Rijk verblijft, moet de minister of zijn gemachtigde onverwijld een bevel om het grondgebied te verlaten afgeven, gemotiveerd op basis van één van de gronden voorzien in artikel 7, eerste lid, 1° tot 12°."

De bevestiging van een cumulatieve interpretatie kan worden gevonden in de parlementaire voorbereiding.

"De minister of zijn gemachtigde beschikt bij het nemen van deze beslissing niet over enige appreciatiebevoegdheid indien hij vaststelt dat aan beide navolgende bepalingen is voldaan: de vreemdeling werd de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus geweigerd of zijn asielaanvraag werd niet in overweging genomen én hij verblijft onregelmatig in het Rijk. De minister of zijn gemachtigde moet bijgevolg eerst nagaan of aan deze twee voorwaarden is voldaan.

(Parl. St., De Kamer, DOC 53 2555/01, p. 11)

De wijziging van art. 52/3 Vw. strekte er overigens toe om in overeenstemming te komen met de Europese Terugkeerrichtlijn (Kamer, wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, 19 oktober 2011, 53-1825/001), hierin staat het volgende te lezen:

De beslissing tot terugkeer is de administratieve handeling of de rechterlijke beslissing "waarbij het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal wordt verklaard en een terugkeerverplichting wordt opgelegd of geformuleerd" (artikelen 3,4 van de richtlijn). De Lidstaat kan vrij de vorm van de terugkeerbeslissing bepalen. Hij moet deze beslissing wel vastleggen in de vorm van een schriftelijk document dat de motieven in feite en in rechte herneemt die de beslissing rechtvaardigen en dat informatie geeft over de beroepsmiddelen. De wet van 15 december 1980 gebruikt geen eenduidige term om "terugkeerbeslissing" aan te duiden. Soms is er sprake van een "bevel om het grondgebied te verlaten" (bijvoorbeeld in de artikelen 7 en 8 van de vreemdelingenwet), soms heeft men het over een "verwijderingsbeslissing" (artikel 8bis van de vreemdelingenwet). Deze beslissingen hernemen in alle gevallen de termijn om het grondgebied te verlaten (of de termijn voor de vrijwillige terugkeer)".

Hieruit volgt wederom dat met het bevel om het grondgebied te verlaten het verblijf illegaal wordt verklaard. De Europese Terugkeerrichtlijn bepaalt echter dat het verblijf slechts als illegaal kan worden beschouwd indien een beslissing definitief is geworden. Gezien een schorsend rechtsmiddel openstaat tegen de beslissing van het Commissariaat - Generaal, is er geen sprake van een definitieve beslissing. Bijgevolg dienen de voorwaarden in art. 52/3 Vw. wel degelijk cumulatief geïnterpreteerd te worden om in overeenstemming te kunnen zijn met deze richtlijn, overigens het doel van de wetswijziging, en dient de praktijk van de verwerende partij zeer zeker te worden afgewezen wegens niet in overeenstemming zijnde met art. 52/3 Vw, het wetsontwerp tot wijziging van art. 52/3 Vw. dd. 19 oktober 2011, de richtlijn 2005/85/EG betreffende de minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus en de Europese Terugkeerrichtlijn 2008/115/EG.

"Overeenkomstig richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende de minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus, mag een onderdaan van een derde land die in een lidstaat asiel heeft aangevraagd niet worden beschouwd als iemand die illegaal op het grondgebied van die lidstaat verblijft, totdat het

afwijzend besluit inzake het verzoek respectievelijk het besluit waarbij het verblijfsrecht van de betrokkene wordt beëindigd, in werking is getreden.” (negende overweging Europese Terugkeerrichtlijn 2008/115/EG)

4.1.2.

Deze praktijk vormt ook een schending van artikel 5 van de Europese Terugkeerrichtlijn (richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven). Dit artikel houdt immers een verplichting tot eerbiediging van het beginsel van non-refoulement in.

“Bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn houden de lidstaten rekening met: a) het belang van het kind; b) het familie- en gezinsleven; c) de gezondheidstoestand van de betrokken onderdaan van een derde land, en eerbiedigen zij het beginsel van non-refoulement.”(artikel 5 Europese Terugkeerrichtlijn 2008/115/EG).

Het principe van non-refoulement, zoals omvat in het in internationale recht. verhindert dat (kandidaat -) vluchtelingen worden teruggestuurd naar plaatsen waar hun leven of vrijheid kunnen worden bedreigd, of waar zij het risico lopen onmenselijk behandeld te worden. Dit fundamenteel principe is eveneens vervat in artikel 33 van het Verdrag van Genève en artikel 3 van het Verdrag tegen foltering.

Overeenkomstig artikel 3, 4de lid van de Europese terugkeerrichtlijn werd op basis van de bestreden beslissing een terugkeerbesluit aan verzoekende partij afgeleverd. Juridisch bestaat er geen twijfel over dat aan verzoekende partij een terugkeerverplichting wordt opgelegd. In een arrest van 8 maart 2016 heeft de Raad van State (RvS, Arrest n° 234 074 van 8 maart 2016) dit in de meest duidelijke bewoordingen bevestigd.

Er is, zo stelt de Raad van State, een duidelijk nadeel, los van de vraag of de verwerende partij tot een gedwongen verwijdering kan overgaan:

« Cet ordre est en effet obligatoire pour le requérant. Certes, s'il ne le respecte pas, la partie adverse ne peut temporairement pas le contraindre par la force à quitter le territoire. Il n'en reste pas moins que le requérant est tenu de l'exécuter et qu'il ne s'agit pas d'une invitation qui lui est adressée gracieusement à quitter la Belgique. Cette décision du 3 juin 2014 qui impose au requérant l'obligation de quitter le territoire lui cause donc grief. »

(RvS, Arrest n° 234 074 van 8 maart 2016)

4.1.3.

Bovendien vormt de huidige praktijk ook een inbreuk op het recht op een effectief beroep voor verzoekende partij, zoals dit wordt beschermd door artikel 46, 5de lid van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees parlement en de raad van 26 juni 2013, betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking):

“Onverminderd lid 6 staan de lidstaten de verzoekers toe om op het grondgebied te blijven tot de termijnen waarbinnen zij hun recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel kunnen uitoefenen, verstreken is en, wanneer dat recht binnen de termijn werd uitgeoefend, in afwachting van de uitkomst van het rechtsmiddel.”(artikel 46, 5de lid, Europese asielerichtlijn 2013//32/EU)

Dit artikel heeft, bij ontbreken van omzetting naar Belgische wetgeving, vanaf 20 juli 2015 directe werking in de Belgische rechtsorde.

Het recht op een effectief beroep wordt eveneens gegarandeerd door artikel 13 van de Europese terugkeerrichtlijn 2008/115/EG en artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

Binnen dit juridisch kader is het des te meer onverantwoord dat verwerende partij, aan verzoekende partij, voor het afronden van zijn asielerprocedure, een terugkeerbesluit heeft afgegeven, dat hem tot de illegaliteit veroordeelt.

4.1.4.

De Dienst Vreemdelingenzaken heeft daarenboven meegedeeld (stuk 3) dat de termijn van dit bevel al loopt tijdens de beroepstermijn die mogelijk is tegen een negatieve beslissing van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Dit houdt in dat de termijn van dertig dagen dus reeds kan aflopen vooraleer een arrest wordt gewezen door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Deze praktijk vormt een schending van artikel 7 van de Europese Terugkeerrichtlijn (richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven), deze richtlijn biedt een periode tot 30 dagen aan waarin de mogelijkheid tot vrijwillig vertrek zich stelt indien er een onwettig verblijf is. Personen bevinden zich niet in een situatie van onwettig verblijf als hun beroepstermijn of hun schorsende beroepsprocedure nog loopt voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Zij dienen bijgevolg bij afloop nog altijd te beschikken over de volledige periode voor vrijwillig vertrek waarover de Terugkeerrichtlijn spreekt.

4.1.5.

Tot slot kan gewezen worden op een schending van het gelijkheidsbeginsel. In de praktijk is het zo dat niet bij alle vreemdelingen die zich in dezelfde situatie bevinden van een negatieve beslissing afgeleverd door het CGVS een bevel om het grondgebied te verlaten krijgen terwijl de beroepstermijn nog loopt of het beroep hangende is. Daar de termijn van dit bevel dus zoals gezegd kan aflopen, is er een verschil tussen de personen die een bevel om het grondgebied te verlaten hebben gekregen tijdens de schorsende beroepsprocedure en waarbij de termijn van dertig dagen reeds afgelopen is vooraleer een arrest werd gewezen en diegene die nog geen dergelijk bevel hebben gekregen. De eerste categorie kan immers onmiddellijk worden gerespatieerd bij een negatief arrest, terwijl dit voor de tweede categorie niet het geval is.

De bestreden beslissing zelf is bovendien een schoolvoorbeeld van de terugkomende onwil in hoofde van de verwerende partij. Gelet op voorgaande uiteenzetting kan er in casu geconcludeerd tot machtsmisbruik uitgaande van de verwerende partij.

Meer nog, het lijkt er zelfs op dat het doel van de verwerende partij erin bestaat zoveel mogelijk bevelen om het grondgebied te verlaten aan vreemdelingen te betekenen, zonder eigenlijk wel de inhoud van de desbetreffende dossiers na te gaan.

Minstens past het bij de zorgvuldigheidsverplichting dat de overheid enig bijkomende onderzoek zou hebben verricht.

De bovenstaande rechtsregels worden in de bestreden beslissing dan ook zonder meer geschonden.

- Prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie

In een zeer recent arrest (8 maart 2016) werd door de Raad van State een prejudiciële vraag gesteld aan het Europees Hof van Justitie naar de overeenstemming van de huidige praktijk van verwerende partij om bevelen het Grondgebied te verlaten (bijlages 13quinquies) af te geven aan asielzoekers na een negatieve beslissing van de Commissaris-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen met de artikels 5 en 13 van de Europese terugkeerrichtlijn 2008/115/CE en artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie:

De prejudiciële vraag die werd gesteld luidt als volgt:

« L'article 5 de la directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008 relative aux normes et procédures communes applicables dans les États membres au retour des ressortissants de pays tiers en séjour irrégulier, qui impose aux États membres de respecter le principe de non refoulement lorsqu'ils mettent en oeuvre cette directive, ainsi que le droit à un recours effectif, prévu par l'article 13.1. de la même directive et par l'article 47 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, doivent-ils être interprétés comme s'opposant à l'adoption d'une décision de retour, telle que prévue par l'article 6 de la directive 2008/115/CE précitée ainsi par l'article 52/3, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers et par l'article 75, § 2, de l'arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, dès le rejet de la demande d'asile par le Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides et donc avant que les recours juridictionnels contre cette décision de rejet puissent être épuisés et avant que la procédure d'asile puisse être définitivement clôturée ? »

(RvS, Arrest n° 234 074 van 8 maart 2016)

Op zijn minst dringt het aanhouden van de zaak van verzoekende partij, tot het antwoord op deze prejudiciële vraag bekend is, zich op.

Op basis van bovenstaande argumenten meent verzoekende partij echter dat het stellen van een nieuwe, uitgebreide prejudiciële vraag zich opdringt. Zeker aangezien verzoekende partij zich eveneens kan beroepen op de Europese asielrichtlijn 2013/32/EU, die reeds op 20 juli 2015 in Belgische wetgeving diende te zijn omgezet en waaruit verzoekende partij, bij gebrek aan tijdige omzetting dus rechtstreeks rechten kan putten.

Verzoekende partij wenst dan ook dat volgende prejudiciële vraag wordt gesteld aan het Europees Hof voor Justitie:

“Dienen artikels 5, 7 en 13.1 van de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven alsook artikel 46.5 van richtlijn 2013/32/EU van het Europees parlement en de raad van 26 juni 2013, betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking), die de verplichting opleggen aan de lidstaten om het non-refoulementbeginsel, het recht op een effectief beroep en de mogelijkheid tot vrijwillige terugkeer in geval van onwettig verblijf te respecteren, geïnterpreteerd te worden als strijdig met de afgifte van een terugkeerbeslissing, zoals deze voorzien wordt door artikel 6 van richtlijn 2008/115/EG, en omgezet is door het artikel 52/3 §1 ter van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en artikel 75 §2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van

vreemdelingen, wanneer deze gebeurt vanaf de weigering van de asielaanvraag door de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen en dus voordat de beroepsmogelijkheden tegen deze beslissing kunnen worden uitgeput en de asielprocedure definitief wordt afgesloten?”

2.2. De Raad wijst erop dat op 19 juni 2018 het Europees Hof van Justitie in de zaak C-181/16 (Gnandi) volgend antwoord geformuleerd heeft op de door de Raad van State gestelde prejudiciële vraag:

“Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, gelezen in samenhang met richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus, en in het licht van het beginsel van non-refoulement en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte als neergelegd in artikel 18, artikel 19, lid 2, en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat zij er niet aan in de weg staat dat ten aanzien van een onderdaan van een derde land die een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, een terugkeerbesluit op grond van artikel 6, lid 1, van richtlijn 2008/115 wordt vastgesteld zodra dit verzoek is afgewezen door de beslissingsautoriteit of tezamen met die afwijzing in één administratieve handeling en derhalve zonder de uitkomst van het beroep in rechte tegen die afwijzing af te wachten, op voorwaarde met name dat de betrokken lidstaat waarborgt dat alle rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit worden geschorst in afwachting van de uitkomst van dit beroep, dat deze verzoeker tijdens die periode het voordeel kan genieten van de rechten die voortvloeien uit richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, en dat hij zich kan beroepen op elke wijziging in de omstandigheden na de vaststelling van het terugkeerbesluit die een weerslag van betekenis zou kunnen hebben op de beoordeling van de situatie van de betrokkene aan de hand van richtlijn 2008/115, met name artikel 5 hiervan. Het staat aan de nationale rechterlijke instantie om na te gaan of dit het geval is.”

Het Hof concludeert dat een terugkeerbesluit kan worden vastgesteld van zodra het verzoek om internationale bescherming werd afgewezen door de beslissingsautoriteit - in voorliggende zaak het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen - ten aanzien van een onderdaan van een derde land, zonder de uitkomst van het beroep in rechte tegen die afwijzing af te wachten, op voorwaarde dat de betrokken lidstaat waarborgt dat alle rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit worden geschorst in afwachting van de uitkomst van dit beroep.

Waar verzoekende partij nog in haar middel betoogt dat er een nieuwe prejudiciële vraag moet gesteld worden aan het Hof nu zij zich kan beroepen op de Europese asielrichtlijn 2013/32/EU wijst de Raad erop dat het arrest Gnandi inderdaad werd uitgesproken op basis van de oude procedurerichtlijn, maar dat uit de beschikking van het Hof van Justitie van 5 juli 2018 met nummer C-269/18 alleszins blijkt dat het standpunt van het Hof zoals ontwikkeld in de zaak Gnandi eveneens geldt onder de nieuwe procedurerichtlijn:

“43. Met haar prejudiciële vragen wenst deze rechterlijke instantie dus in wezen te vernemen of de richtlijnen 2008/115 en 2013/32 in die zin moeten worden uitgelegd dat zij zich ertegen verzetten dat een derdelander wiens verzoek om internationale bescherming in eerste aanleg door de bevoegde bestuurlijke autoriteit als kennelijk ongegrond is afgewezen, in bewaring wordt gesteld met het oog op zijn uitzetting wanneer hij volgens artikel 46, leden 6 en 8, van richtlijn 2013/32 legaal op het nationale grondgebied verblijft totdat uitspraak wordt gedaan op zijn rechtsmiddel betreffende het recht om op dit grondgebied te blijven in afwachting van de uitkomst van zijn rechtsmiddel ten gronde tegen het besluit houdende afwijzing van zijn verzoek om internationale bescherming.

Volgens artikel 2, lid 1, van richtlijn 2008/115 is deze richtlijn van toepassing op illegaal op het grondgebied van een lidstaat verblijvende onderdanen van derde landen. Overeenkomstig artikel 6, lid 1, van deze richtlijn vaardigen de lidstaten, in beginsel, een terugkeerbesluit uit tegen iedere derdelander die illegaal op hun grondgebied verblijft (zie in die zin arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 37).

45 Uit de definitie van het begrip „illegaal verblijf” in artikel 3, punt 2, van deze richtlijn vloeit voort dat iedere derdelander die op het grondgebied van een lidstaat aanwezig is zonder te voldoen aan de voorwaarden voor toegang tot dan wel verblijf of vestiging in deze lidstaat, alleen al daardoor illegaal op dit grondgebied verblijft (arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 39).

46 Het is juist dat het Hof in de punten 47 en 49 van het arrest van 30 mei 2013, Arslan (C- 534/11, EU:C:2013:343), heeft geoordeeld dat toestemming om op het grondgebied te blijven teneinde doeltreffend een beroep tegen de afwijzing van het verzoek om internationale bescherming te kunnen instellen, er totdat op dat beroep is beslist, aan in de weg staat dat richtlijn 2008/115 wordt toegepast op de derdelander die dit verzoek heeft ingediend (arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 43).

47 Uit dit arrest kan echter niet worden afgeleid dat wegens die toestemming om te blijven niet zou mogen worden geoordeeld dat het verblijf van de betrokkene illegaal in de zin van richtlijn 2008/115 wordt zodra het verzoek om internationale bescherming is afgewezen, onder voorbehoud van het bestaan van een verblijfsrecht of een verblijfsvergunning. Integendeel, behoudens wanneer hem een verblijfsrecht of een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 6, lid 4, van richtlijn 2008/115 is verleend, heeft de derdelander illegaal verblijf in de zin van richtlijn 2008/115 zodra zijn verzoek om internationale bescherming in eerste aanleg door de beslissingsautoriteit is afgewezen, en dit ongeacht het feit dat toestemming is verleend om in afwachting van de uitkomst van het rechtsmiddel tegen deze afwijzing te blijven (arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punten 44 en 59).

48 Bijgevolg kan meteen na de afwijzing van het verzoek om internationale bescherming, of tezamen daarmee in één administratieve handeling, tegen de betrokkene in beginsel een terugkeerbesluit worden vastgesteld (zie in die zin arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 59).

49 Dit in aanmerking nemend, dient te worden benadrukt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat in elk terugkeerbesluit de procedurele waarborgen genoemd in hoofdstuk III van richtlijn 2008/115, en de andere toepasselijke bepalingen van het Unierecht en van het nationale recht in acht worden genomen. Een dergelijke verplichting is uitdrukkelijk in artikel 6, lid 6, van deze richtlijn opgenomen voor het geval dat het terugkeerbesluit tegelijk met de afwijzing van het verzoek om internationale bescherming in eerste aanleg door de beslissingsautoriteit wordt vastgesteld. Deze verplichting moet ook gelden in een situatie waarin het terugkeerbesluit meteen na de afwijzing van het verzoek om internationale bescherming wordt vastgesteld in een afzonderlijke administratieve handeling en door een andere autoriteit (arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 60).

50 In die context staat het aan de lidstaten, ervoor te zorgen dat het rechtsmiddel tegen het besluit tot afwijzing van het verzoek om internationale bescherming ten volle doeltreffend is, waarvoor onder meer is vereist dat alle gevolgen van het terugkeerbesluit worden geschorst gedurende de termijn voor instelling van dit rechtsmiddel en, indien een dergelijk rechtsmiddel wordt ingesteld, tot aan de beslissing daarop (zie in die zin arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 61).

51 In dit verband impliceert het recht op een doeltreffende voorziening in rechte dat alle rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit worden geschorst, wat in het bijzonder tot gevolg heeft dat de betrokkene niet op grond van artikel 15 van richtlijn 2008/115 met het oog op zijn verwijdering in bewaring mag worden gesteld zolang hij op het grondgebied van de betrokken lidstaat mag blijven (zie in die zin arrest van 19 juni 2018, Gnandi, C- 181/16, EU:C:2018:465, punt 62).

52 Hetzelfde geldt voor een derdelander wiens verzoek om internationale bescherming als kennelijk ongegrond is afgewezen overeenkomstig artikel 32, lid 2, van richtlijn 2013/32.
(..).”

Er bestaat aldus geen noodzaak tot het stellen van een nieuwe prejudiciële vraag.

De argumentatie die de verzoekende partij aanvoert in haar verzoekschrift laat niet toe te besluiten dat er geen verwijderingsmaatregel mocht worden getroffen van zodra het verzoek om internationale bescherming werd afgewezen. Gelet op de uitspraak van het Hof van Justitie in de zaak Gnandi, is de Raad van oordeel dat de verzoekende partij geen actueel belang meer heeft bij haar eerste middel.

2.3. Het eerste middel kan niet worden aangenomen.

2.4. In een tweede middel betoogt de verzoekende partij als volgt:

“4.2. TWEEDE MIDDEL

- SCHENDING VAN ARTIKEL 7 VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 1980;
- SCHENDING VAN ARTIKEL 74/13 VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN ARTIKEL 3 EVRM;
- SCHENDING VAN ARTIKEL 74/17 VAN DE VREEMDELINGENWET;
- SCHENDING VAN DE FORMELE EN DE MATERIËLE MOTIVERINGSVERPLICHTING;

- **SCHENDING VAN HET PROPORTIONALITEITSBEGINSEL.**

4.2.1.

Op 23 augustus 2016 (kennisgeving postdatum + twee werkdagen) werd aan de verzoekende partij, in toepassing van artikel 7 van de Vreemdelingenwet, een bevel om het grondgebied te verlaten afgeleverd (stuk 1, bijlage 13quinquies).

Artikel 7 van de Vreemdelingenwet laat de meer voordelige bepalingen zoals voorzien in de internationale verdragen onverlet.

“Onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag, kan de minister of zijn gemachtigde aan de vreemdeling, die noch gemachtigd noch toegelaten is tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk of om er zich te vestigen, een bevel om het grondgebied binnen een bepaalde termijn te verlaten afgeven of moet de minister of zijn gemachtigde in de in 1°, 2°, 5°, 11° of 12° bedoelde gevallen een bevel om het grondgebied binnen een bepaalde termijn te verlaten afgeven.”

Ook in de memorie van toelichting betreffende het nieuwe artikel 52/3 van de Vreemdelingenwet (ingevoerd bij Wet van 8 mei 2013, inwerkingtreding 1 september 2013) kan men afleiden dat de minister of zijn gemachtigde bij het afleveren van een bevel om het grondgebied te verlaten dient te toetsen aan de internationale bepalingen.

“Met betrekking tot de verplichting voor de minister of zijn gemachtigde tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten op basis van artikel 52/3, dient tenslotte te worden opgemerkt dat het bevel om het grondgebied te verlaten niet uitvoerbaar is indien de effectieve terugkeer van de vreemdeling een schending met zich zou brengen van artikelen 3 en 8 van het EVRM. De vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel mag in geen geval verwijderd worden naar het land waar hij een reëel risico loopt om blootgesteld te worden aan een schending van het beginsel van non – refoulement. Artikel 3 van het EVRM dient geëerbiedigd te worden bij de tenuitvoerlegging van een bevel om het grondgebied te verlaten (arrest *Kastratie van het Grondwettelijk Hof nr. 141/2006 van 20 september 2006*).”

(Parl. St., De Kamer, DOC 53 2555/01, p. 11).

Het is aldus de taak van de verwerende partij om het dossier van de verzoekende partij met de nodige zorgvuldigheid te onderzoeken ten einde in overeenstemming te kunnen handelen met artikel 7, § 1 van de Vreemdelingenwet.

Luidens art. 7 van de Vreemdelingenwet dient de verwerende partij in elk geval de hogere rechtsnormen te respecteren bij elke beslissing genomen op basis van art. 7 van de Vreemdelingenwet.

Gezien overeenkomstig artikel 7 van de Vreemdelingenwet hogere rechtsnormen dient te respecteren en artikel 74/13 de verplichting aan de verwerende partij oplegt rekening te houden met persoonlijke omstandigheden, dient dit uit de bestreden beslissing te blijven, quod non.

Een loutere verwijzing naar het feit dat de verzoekende partij in het rijk verblijft zonder houder te zijn van een geldig paspoort, volstaat niet, nu uit artikel 74/13 j. 7 van de Vreemdelingenwet zelf j. de motiveringsverplichting dergelijke motieven dienen te worden uiteengezet in de bestreden beslissing. Artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet legt immers die verplichting op, specifiek ten aanzien van verwijderingsbeslissingen.

De motiveringsverplichting moet de verzoekende partij immers in een mogelijkheid kunnen stellen te kunnen toetsen of de beslissing proportioneel is aan het beoogde doel. Dit is in casu zeker niet het geval.

Het is juist bij het beoordelen van een bevel dat art. 3 EVRM dient te worden beoordeeld. Welnu, omwille van meerdere redenen schendt de bestreden beslissing art. 3 EVRM.

4.2.2.

De veiligheidssituatie in Irak in het algemeen.

In de bestreden beslissing wordt de identiteit van verzoekende partij niet in twijfel getrokken. Er bestaat geen twijfel over dat verzoekende partij geworteld is in Centraal – Irak, en dan meer bepaald Bagdad.

Gezien de huidige veiligheidssituatie in de regio waaruit verzoekende partij afkomstig is zou een terugkeer hem zonder meer blootstellen aan zware bedreigingen voor zijn leven en fysieke integriteit.

De situatie in Irak is immers nog steeds een oorlogssituatie.

Op basis van cijfers die door de UN-missie voor Irak werden gecommuniceerd, vielen in juni 2016 nog 662 doden en 1 457 gewonden ten gevolge van het geweld in Irak. In juli 2016 waren dat zelfs 759 doden en nog eens 1 207 gewonden.

“UN Casualty Figures for Iraq for the Month of June 2016

Baghdad, Iraq, 01 July 2016 – A total of 662 Iraqis were killed and another 1,457 were injured in acts of terrorism, violence and armed conflict in Iraq in June 2016*, according to casualty figures recorded by the United Nations Assistance Mission for Iraq (UNAMI).

The number of civilians killed in June was 382 (including 28 federal police, Sahwa civil defence, Personal Security Details, facilities protection police, fire department), and the number of civilians injured

was 1,145 (including 23 federal police, Sahwa civil defence, Personal Security Details, facilities protection police, fire department).

A total of 280 members of the Iraqi Security Forces (including Peshmerga, SWAT and militias fighting alongside the Iraqi Army but excluding Anbar Operations) were killed and 312 were injured.

According to the casualties recorded for June, Baghdad was the worst affected Governorate with 978 civilian casualties (236 killed and 742 injured). Ninewa 56 killed, Salahadin 24 killed and 21 injured, Kirkuk 20 killed and 11 injured, while Diyala had 21 killed and 8 injured, and Karbala 8 killed and 18 injured.

According to information obtained by UNAMI from the Health Directorate in Anbar, the Governorate suffered a total of 357 Civilian casualties (15 killed and 342 injured).

The overall casualty figures have dropped over the previous month of May, where a total of 867 were killed and 1,459 were injured. But the casualty figures for June are likely to increase due to the combat to liberate Fallujah in Anbar Governorate. (...)

UN Casualty Figures for Iraq for the Month of July 2016

Baghdad, Iraq, 01 August 2016 – A total of 759 Iraqis were killed and another 1,207 were injured in acts of terrorism, violence and armed conflict in Iraq, excluding Anbar, in July 2016* according to casualty figures recorded by the United Nations Assistance Mission for Iraq (UNAMI).

The number of civilians killed in July was 629 (including 10 federal police, Sahwa civil defence, Personal Security Details, facilities protection police, fire department), and the number of civilians injured was 1,061 (including 13 federal police, Sahwa civil defence, Personal Security Details, facilities protection police, fire department).

A total of 130 members of the Iraqi Security Forces (including Peshmerga, SWAT and militias fighting alongside the Iraqi Army but excluding Anbar Operations) were killed and 146 were injured.

According to the casualties recorded for July, Baghdad was the worst affected Governorate with 1,400 civilian casualties (513 killed, 887 injured). Salahadin 45 killed and 80 injured, Diyala had 24 killed and 52 injured, while Ninewa 23 killed and 27 injured, and Kirkuk 23 killed and 13 injured.

UNAMI has not been able to obtain the civilian casualty figures from the Anbar Health Department for this month. (...)

(stuk 4, UN Assistance Mission for Iraq (UNAMI), UN Casualty Figures for Iraq for the Month of June 2016 en, UN Casualty Figures for Iraq for the Month of July 2016 1 juli 2016 en 1 augustus 2016, te consulteren via: <http://reliefweb.int/report/iraq/un-casualty-figures-iraq-month-june-2016-enar> en <http://reliefweb.int/report/iraq/un-casualty-figures-iraq-month-july-2016-enar>)

De site van de Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken raadt eveneens ten stelligste alle reizen naar Irak af:

Algemene veiligheid

De veiligheidssituatie in Irak is en blijft onzeker en uiterst gevaarlijk voor alle reizigers. De gevechten in het noorden en het westen, de interventie van de internationale coalitie tegen de terreurgroep IS/Daesh en de dreiging van een uitbreiding van het geweld naar Bagdad zorgen ervoor dat de situatie er erg onzeker en gespannen is. Het risico van aanslagen en banditisme blijft erg hoog. De provincies Anbar en Ninawah zijn absoluut te mijden. Ook de Betwiste Gebieden (provincies Diyala, Salah al-Din, Tameem en Nineva), en de Sjiietische provincies Kerbala, Babylon en Wassit worden met de regelmaat van de klok opgeschrikt door aanslagen en zijn dus te mijden.

De Koerdische provincies in het noorden en de zuidelijke provincies Najaf, Muthanna, Qadisiya, Di-Qhar, Missan en Basra zijn steeds erg onstabiel. Ingevolge de politieke en communautaire tegenstellingen zijn er demonstraties in heel Irak. Dit gaat soms gepaard met geweld en de spanningen lopen verder op. Deelname aan of aanwezigheid op deze manifestaties is te allen tijde te vermijden.

In het hele land blijft een hoog risico bestaan op ontvoering, zonder onderscheid in nationaliteit. Buitenlanders zijn een specifiek doelwit voor ontvoeringen met financieel of politiek oogmerk. Er is ook een verhoogd risico op overvallen en diefstal door misdaadbendes. Verder zijn er risico's verbonden aan de aanwezigheid van mijnen en aan voortdurende militaire operaties.

Indien u naar Irak afreist, is het ten zeerste aanbevolen raad te vragen aan personen die ter plaatse verblijven vooraleer deze reis te ondernemen, alsook uw aanwezigheid en uw verplaatsingen te melden bij de Belgische Ambassade in Amman (+962 6 465 57 30, amman@diplobel.fed.be). Inzake veiligheid kunnen slechts zeer gespecialiseerde diensten een juiste inschatting van het gevaar geven. Inlichtingen van andere organisaties of individuen over de veiligheidstoestand zijn niet altijd betrouwbaar. (stuk 9, FOD Buitenlandse Zaken, Reisadvies Irak, geldig op 9 mei 2016, te consulteren via:

http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen/ira)

De Nederlandse overheid raadt eveneens alle reizen naar Irak en met uitbreiding Bagdad ten stelligste af. Zij wijst onder meer naar de verslechterde veiligheidstoestand omwille van de huidige politieke onrust in de hoofdstad van Irak.

“Op 30 april 2016 zijn demonstranten de Internationale zone binnen getrokken en hebben enige tijd het parlamentsgebouw bezet. De Iraakse overheid heeft de noodtoestand afgekondigd voor Bagdad. Blijf alert en op de hoogte van de ontwikkelingen.

De veiligheidssituatie in Bagdad is verslechterd. Reis niet naar Bagdad. Verblijft u in Bagdad? Zorg dan dat uw woon- en werkomgeving goed beveiligd is. Verplaats u in speciaal beveiligde voertuigen. En maak gebruik van beveiligers. Zie ook ‘Onveilige gebieden’.

(stuk 8, Rijksoverheid Nederland, Reisadvies Irak, 30 april 2016, geldig op 9 mei 2016, te consulteren via:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/reisadviezen/inhoud/irak>)

Het aanhoudende en zelfs stijgende geweld heeft er toe geleid dat UNHCR sinds oktober 2014 landen oproept om geen mensen meer terug te sturen naar Irak, tot er sprake is van een significante verbetering van de veiligheidssituatie en de mensenrechtenbescherming in Irak. Gezien de huidige politieke instabiliteit, is dit op heden alles behalve een reëel vooruitzicht.

“Since the publication of UNHCR’s 2012 Iraq Eligibility Guidelines,¹ and the 2012 Aide Mémoire relating to Palestinian refugees in Iraq, Iraq has experienced a new surge in violence between Iraqi security forces (ISF) and Kurdish forces (Peshmerga) on the one hand and the group “Islamic State of Iraq and Al-Sham” (hereafter ISIS), which operates both in Iraq and Syria, and affiliated armed groups on the other hand. Civilians are killed and wounded every day as a result of this surge of violence, including suicide attacks and car bombs, shelling, airstrikes, and executions. As a result of advances by ISIS, the Government of Iraq is reported to have lost full or partial control over considerable parts of the country’s territory, particularly in Al-Anbar, Ninewa, Salah Al-Din, Kirkuk and Diyala governorates. Although the ISF and Kurdish forces, supported by US airstrikes, have recently regained control over some localities, mostly along the internal boundaries with the Kurdistan Region, 4 overall frontlines remain fluid. The conflict, which re-escalated in AlAnbar governorate in January 2014 and since then spread to other governorates, has been labelled as a noninternational armed conflict.⁵ Casualties so far in 2014 represent the highest total since the height of sectarian conflict in 2006-2007.”

“Widespread human rights abuses and violations of humanitarian law greatly impact on the lives of civilians beyond displacement and casualty figures. It has been documented that parties to the conflict are committing violations of international humanitarian law and gross violations of international human rights law. Systematic and widespread attacks by ISIS and associated armed groups against civilians may amount to war crimes and crimes against humanity. The ISF and associated forces have reportedly carried out military operations in violation both of the principles of distinction and proportionality, and of the obligation to take precautions to protect civilians from the effects of violence, which may amount to war crimes. Furthermore, armed forces associated with the ISF have reportedly carried out kidnappings and targeted killings. ISIS and associated armed groups have reportedly committed gross human rights abuses “with an apparent systematic and widespread character,” including “attacks directly targeting civilians and civilian infrastructure, executions and other targeted killings of civilians, abductions, rape and other forms of sexual and physical violence perpetrated against women and children, forced recruitment of children, destruction or desecration of places of religious or cultural significance, wanton destruction and looting of property, and denial of fundamental freedoms.”

“The situation has been described as particularly dire for members of religious and ethnic minority groups, including Christians, Yezidis, Turkmen, Shabak, Kaka’i, Sabaeen Mandaeans and Shi’ites, as ISIS and associated armed groups “intentionally and systematically targeted these communities for gross human rights abuses, at times aimed at destroying, suppressing or cleansing them from areas under their control.”

“Military operations by ISIS against Iraqi and Kurdish Security Forces have frequently been carried out, reportedly in complete disregard of their impact on civilians. Furthermore, according to reports, the group has repeatedly and deliberately launched attacks, including with suicide and car bombs, against civilians or civilian infrastructure with the aim to kill or injure as many civilians as possible.”

“ISIS has also been held responsible for targeted assassinations and abductions of community, political and religious leaders, government employees, policemen, and professionals. ISIS and associated armed groups have also been implicated in executing hors de combat soldiers, police and government personnel. The imposition by ISIS of its particular interpretation of Shari’a law in areas under its control raises serious concerns for the rights of women, members of religious minority groups and persons considered as not conforming to their strict interpretation of Islam. It has further been reported that individuals who oppose or are considered to be opposing ISIS and/or are considered to be collaborating with the Iraqi or Kurdish security forces have been targeted for killing, abduction and wanton destruction of property.”

“Reports also describe severe sexual violence to which women and teenage girls and boys have been exposed by ISIS. The UN Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict, Zainab Hawa Bangura, and the Special Representative of the Secretary-General for Iraq,

Nickolay Mladenov, condemned in the strongest terms the “barbaric acts” of sexual violence and “savage rapes” perpetrated by ISIS against members of minority groups in areas under its control. There are also reports of human trafficking within and outside Iraq and of abduction of women, particularly those belonging to minority groups, by ISIS and associated groups. On 1 September 2014, the UN Human Rights Council passed a resolution calling on the Office of the UN High Commissioner for Human Rights to dispatch a team of investigators to Iraq to inquire into alleged violations and abuses of international human rights law by ISIS and associated armed groups. UNAMI, OHCHR and human rights organizations have also documented war crimes and human rights violations committed by the ISF and associated forces. These include extra-judicial executions of Sunni prisoners in retaliation for military advances by ISIS, as well as kidnappings and summary executions by security forces and associated groups of Sunni civilians. Furthermore, the ISF are held responsible for the killing of civilians by indiscriminate artillery shelling and aerial bombardments, including with barrel bombs, on civilian areas. Reports indicate a resurgence of sectarian reprisal with bodies of Sunni men found blindfolded, handcuffed and apparently executed, in different parts of the country, primarily in Baghdad UNAMI reported that Sunnis in Basra governorate had been exposed to threats, abductions and killings.”

“UNHCR Position on Returns. As the situation in Iraq remains highly fluid and volatile, and since all parts of the country are reported to have been affected, directly or indirectly, by the ongoing crisis, UNHCR urges States not to forcibly return persons originating from Iraq until tangible improvements in the security and human rights situation have occurred. In the current circumstances, many persons fleeing Iraq are likely to meet the 1951 Convention criteria for refugee status. When, in the context of the adjudication of an individual case of a person originating from Iraq, 1951 Convention criteria are found not to apply, broader refugee criteria as contained in relevant regional instruments or complementary forms of protection are likely to apply. In the current circumstances, with massive new internal displacement coupled with a large-scale humanitarian crisis, mounting sectarian tensions and reported access restrictions, particularly into the Kurdistan Region of Iraq, UNHCR does in principle not consider it appropriate for States to deny persons from Iraq international protection on the basis of the applicability of an internal flight or relocation alternative. Depending on the profile of the individual case, exclusion considerations may need to be examined.” (stuk 7, « UNHCR position on returns to Iraq » UNHCR The UN Agency, oktober, te consulteren via <http://www.refworld.org/docid/544e4b3c4.html>)

De veiligheidssituatie in Bagdad:

In het administratief dossier van het CGVS lezen we het volgende, wat betreft de terroristische aanslagen door IS in Bagdad:

“Het aantal aanslagen door autobommen in Bagdad heeft in de afgelopen drie jaren grote fluctuaties gekend. In 2012 telde de hoofdstad gemiddeld acht bomauto's per maand, in 2013 steeg het gemiddelde naar 24,4 per maand om in 2014 op 22,4 uit te komen. (...)

Het totale aantal aanslagen met explosieven in de hoofdstad is echter niet afgenomen. Uit analyse van het beschikbare bronmateriaal blijkt dat ISIS meer is overgeschakeld op andere methodes, met name bembommen (IED) en zelfmoordvesten (SVEST). Ook deze aanslagen worden gericht op plaatsen zoals winkels, restaurants, cafés en markten, om een maximaal aantal burgers te treffen.

De sterke daling bij de autobommen bleek echter slechts tijdelijk, want in augustus 2015 werd de hoofdstad weer getroffen door twaalf explosies van bomvoertuigen, elf andere konden onschadelijk worden gemaakt. Dit is echter nog niet te vergelijken met het niveau tijdens de 'Breaking the Walls'-campagnes van 2012-2013 (...).”

(Administratief dossier, CEDOCA, COI Focus. Irak. De veiligheidssituatie in Bagdad, 23 juni 2016, pagina 13 - 14)

Het aantal aanslagen en het algemene geweld is absoluut niet gedaald. Zo blijkt ook uit de cijfers van de VN-missie voor Irak, die ook in het administratief dossier terug te vinden zijn, dat het aantal slachtoffers in Bagdad constant blijft:

(...)

administratief dossier van verweerster, CEDOCA, COI Focus. Irak. De veiligheidssituatie in Bagdad, 23 juni 2016, pagina 15).

CEDOCA, de onderzoeksdienst van het CGVS erkent ook dat er wat betreft de geciteerde cijfers een zeer reëel gevaar bestaat voor onder rapportering. Het werkelijke aantal slachtoffers ligt hoger.

“Het gevaar voor onderrapportering is uiteraard groter bij kidnappings, verdwijningen en moorden, waar de slachtoffers eventueel verborgen kunnen blijven. Dit in tegenstelling tot bomaanslagen.

Musings on Iraq stelt eveneens vragen bij de accuraatheid van de aantallenslachtoffers: er zouden minder incidenten worden gemeld door de media tijdens de vakantieperiodes bovendien zouden censuur en regeringspropaganda sinds de zomer van 2014 voor een vertekend beeld zorgen. (...)

Een gezaghebbende medewerker bij een internationale organisatie in Bagdad die omwille van de veiligheid van zijn eigen bronnen anoniem wenst te blijven, stelt dat de cijfers van het aantal

slachtoffers, die de VN-missie van een zeer goed geplaatste bron ontvangt, hoger liggen, maar dat hun diensten deze niet kunnen publiceren. (...)”(administratief dossier van verweerster, CEDOCA, COI Focus. Irak. De veiligheidssituatie in Bagdad, 23 juni 2016, pagina 16).

CEDOCA, komt in het administratief dossier dan ook niet tot de conclusie dat er sprake zou zijn van een uitgesproken daling van het geweld.

ISIS is nog altijd actief in Bagdad, door middel van terreuraanslagen met explosieven: de hele stad wordt regelmatig geconfronteerd met bomvoertuigen, zelfmoordvesten en bembommen. Ondanks de zeer talrijke controleposten van politie leger en milities maken deze aanslagen dagelijks slachtoffers onder de burgerbevolking. Het aantal slachtoffers door aanslagen en door andere vormen van geweld bedraagt iedere maand om en bij de 300 doden en 700 gewonden. Dit cijfer blijft sinds begin 2015 stabiel. Er zijn iets minder spectaculaire aanslagen met zware autobommen, maar dit wordt gecompenseerd door een groter aantal aanslagen met kleinere hoeveelheden springstof. De slachtoffers zijn in overgrote meerderheid burgers.

Naast de terreur door ISIS zijn verschillende sjjiitische milities actief in de stad, deze maken jacht op vermeende ISIS-strijders, handhaven de orde en bewaken de sjjiitische wijken. Bij hun activiteiten gaan zij hardhandig te werk, en er zijn talrijke berichten over arrestaties, mishandelingen en verdwijningen van burgers. Dagelijks worden ook lijken gevonden, maar vaak is het niet mogelijk om de daders te identificeren, omdat ook onafhankelijk opererende leden van milities en criminele bendes gelijkaardige misdaden begaan, bijvoorbeeld om losgeld af te persen van ontvoerde burgers. (...)

Er zijn geen duidelijke geografische verschillen vast te stellen: het geweld treft heel Bagdad, en er is geen wijk die gespaard blijft van de gevolgen.

(administratief dossier van verweerster, CEDOCA, “COI Focus. Irak. De veiligheidssituatie in Bagdad”, 23 juni 2016, pagina 31)

Dit blijkt overigens ook uit de het overzicht van aanslagen dat werd opgenomen in het administratief dossier (administratief dossier van CGVS, CEDOCA, “COI Focus. Irak. De veiligheidssituatie in Bagdad”, 23 juni 2016, pagina’s 33 - 44)

De verzoekende partij meent dat op basis van deze COI op geen enkele manier een recente wijziging in de bijzonder slechte veiligheidssituatie van Irak blijkt. In dit oordeel ziet hij zich gesteund door verschillende recente arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (arrest n° 165 615 van 12 april 2016, arrest n° 165 670 van 12 april 2016, arrest n° 165 661 van 12 april 2016 én arrest n° 165 671 van 12 april 2016).

“Par ailleurs, le Conseil s’interroge sur la pertinence de certaines conclusions tirées par la partie défenderesse dudit rapport du 6 octobre 2015 du Cedoca concernant la situation sécuritaire et la violence aveugle qui prévaut à Bagdad.” (arrest n° 165 615 van 12 april 2016)

Waar het CGVS zich in haar beslissingen al maanden beroept op de motivering dat “in vergelijking met het hoogtepunt van de “Breaking the Walls”-campagne van Al-Qaeda in Irak in 2013 het aantal aanslagen en slachtoffers in 2015 beduidend lager zou liggen. Meent de Raad in hogergenoemde arresten eveneens, dat deze conclusie geen fundering vindt in het hogergenoemde rapport:

« Le conseil, pour sa part, s’interroge sur l’existence dans ledit rapport d’élément concret et pertinent permettant de conclure à ladite baisse signifiante. » (arrest n° 165 615 van 12 april 2016)

Na consultatie van de site Iraq Body Count, die wordt vernoemd in het hogervermelde CEDOCA rapport-stelde de Raad immers vast dat het aantal burgerslachtoffers in Bagdad voor het jaar 2015 ongeveer 2500 bedraagt, waar dit er ongeveer 3000 waren in 2013. Het aantal incident was in 2014 zeer gelijkaardig aan het aantal in 2015 en zelfs een pak hoger dan het aantal in 2013, dat om en bij de 900 lag. (zie ook stuk 21, Iraq Body Count, geldig op 22 april 2016, Database, te consulteren via: <https://www.iraqbodycount.org/database/>)

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen hechtte in hoger vermeldde arresten bovendien nog extra belang aan de vaststelling door de VN dat de werkelijke aantallen slachtoffers wellicht een stuk hoger liggen, en de vaststelling in het CEDOCA-rapport dat het aantal explosies op een zelfde hoge niveau blijft (cfr. supra).

Daarnaast plaatst de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ook de nodige vraagtekens bij de argumenten dat het publieke leven niet is stilgevallen in Bagdad en de stad zelf heel wat interne vluchtelingen aantrekt:

« ...ici aussi, le Conseil s’interroge sur la pertinence de cet argument dès lors qu’il ressort de la documentation fournie par la partie défenderesse que « même en 2006 et 2007, quand la violence a atteint un pc, la vie publique dans la capitale ne s’est pas arrêté. »

« Le Conseil se demande en quoi le fait que des personnes qui cherchent à se réfugier dans la capitale pour fuir des zones de guerre ou sous le contrôle d’organisations terroristes, peut être révélateur d’une quelconque absence de violence aveugle dans cette partie du pays où ils trouvent refuge. » (arrest n° 165 615 van 12 april 2016)

Ook uit andere bronnen die niet in het CEDOCA-rapport werden opgenomen blijkt het aanhoudende geweld in Bagdad.

Zo werd ook door de Nederlandse asielautoriteiten een analyse gemaakt van de veiligheidssituatie in Irak in het algemeen en Bagdad in het bijzonder.

“Bagdad blijft de zwaarst getroffen provincie van Irak voor wat betreft aantallen burgerdoden. In de periode 11 december 2014 tot en met 30 april 2015 kwamen minstens 1586 burgers door geweld om het leven en raakten er minstens 4138 burgers gewond.⁸¹ Naast conflict-gerelateerd geweld was er in de provincie Bagdad ook sprake van crimineel of sektarisch gemotiveerd geweld, waarbij burgers het slachtoffer zijn geworden. Zo werden er in Bagdad in tegenstelling tot de andere beschreven provincies veel overvallen, schietincidenten en ontvoeringen gerapporteerd.⁸² Hoewel er regelmatig gerapporteerd wordt dat bepaalde criminele acties, zoals ontvoeringen, toe te schrijven zijn aan mannen in militaire uniformen (met name in Bagdad maar ook in andere provincies), dient hierbij de kanttekening gemaakt te worden dat burgers vrij eenvoudig aan militaire uniformen kunnen komen. De identiteit van de daders is onbekend. ⁸³ De focus van de verschillende Iraakse veiligheidstroepen en PMF ligt bij contraterroristische acties en maatregelen, bijvoorbeeld door hun inzet in de gebieden waar direct strijd geleverd wordt tegen ISIS. Door beperkte capaciteit op het gebied van ordehandhaving is er ruimte ontstaan voor criminelen om hun activiteiten verder uit te breiden.⁸⁴ Gewapende sjiitische milities waren net als in de vorige verslagperiode zichtbaar aanwezig in de stad, voor zover bekend betreft het hier in ieder geval Kata'ib Hezbollah, de Badr organisatie en Asaib Ahl al-Haq. De situatie dat zij in de sjiitische buitenwijken van de stad de veiligheid bewaken en daar in grote mate onafhankelijk in zijn, lijkt in de verslagperiode niet veranderd te zijn. Zij hadden op verschillende plekken in de stad waar sjiieten de meerderheid vormen controleposten opgesteld. Het is onbekend of deze controleposten de bewegingsvrijheid van individuele burgers ernstig beperken. Evenmin is bekend of de sjiitische milities systematische huiszoekingen verrichtten in het kader van het bewaken van de veiligheid.

De militie Kata'ib Hezbollah raakte in september 2015 slaags met de federale veiligheidstroepen in het centrum van de stad, waarbij aan beide zijden slachtoffers vielen.⁸⁵ In tegenstelling tot de vorige verslagperiode beperkt het geweld gericht tegen burgers zich niet langer tot wijken waar de sjiieten de meerderheid vormen. De (zelfmoord)aanslagen die dagelijks plaatsvinden in de stad worden zowel in sjiitische, als in soennitische en religieus gemengde wijken gepleegd. Er zijn dagelijks aanslagen waarbij per aanslag een relatief klein aantal burgers⁸⁶ om het leven komt. Deze aanslagen worden veelal niet opgeëist en de daders worden veelal niet opgespoord. Hoewel de grote meerderheid van de aanslagen gericht is op burgers, kwamen bij dergelijke aanslagen ook politieagenten en Sahwa-leden⁸⁷ om het leven. Waar ISIS in andere provincie ook de Iraakse veiligheidsorganisaties tot doel had, leken de aanslagen in Bagdad niet gericht te zijn op overheids personeel of –gebouwen. Ook worden er dagelijks lijken gevonden in de stad van personen die door geweld om het leven zijn gebracht. Deze moorden lijken meer sektarisch of crimineel gemotiveerd te zijn. Daarnaast zijn er in de verslagperiode meerdere aanslagen in de stad gepleegd waarbij grote aantallen burgers om het leven kwamen. Een aantal hiervan is door ISIS opgeëist.⁸⁸ In mei 2015 nam het sektarische geweld toe tijdens een aantal sjiitische feestdagen waar duizenden pelgrims uit verschillende provincies aan deelnamen. Zij werden het doelwit van een aantal gerichte aanvallen, waarbij dodelijke slachtoffers zijn gevallen.⁸⁹ Echter, ook de pelgrims zelf gebruikten geweld. Zo staken op 14 mei 2015 pelgrims een soennitisch religieus gebouw in de wijk Adhamiya (soennitische meerderheid) in brand waarbij doden vielen.⁹⁰ In de verslagperiode vonden er bijna elke maand aanslagen plaats waarbij een groot aantal burgers slachtoffer werd. Uit het aantal grote aanslagen met veel burgerslachtoffers is af te leiden dat ISIS nog altijd in staat is dergelijke gerichte aanslagen uit te voeren in de hoofdstad. Onderstaand volgen enkele voorbeelden. ⁹¹ Op 28 mei 2015 vonden er bomaanslagen plaats op twee hotels in de stad, waarbij ten minste veertien personen omgekomen zijn en tientallen gewond zijn geraakt. De aanslagen zijn de volgende dag opgeëist door ISIS.⁹² Op 12 juli 2015 heeft ISIS opnieuw een aantal gecoördineerde bomaanslagen in de stad gepleegd, ditmaal in het noorden van de stad, waar de meerderheid sjiitisch is. Bij deze aanslagen zijn ten minste twintig doden gevallen.⁹³

Ruim een week later, op 21 juli 2015, waren er bij aanslagen in de hoofdstad opnieuw veel burgerslachtoffers te betreuren. Bij één aanslag in de gemengde wijk New Baghdad kwamen ten minste 22 personen om het leven, terwijl er diezelfde dag bij een aantal kleinere aanslagen in totaal 14 burgers omkwamen. Ook de dag erna vielen er bij een aantal kleinere aanslagen in totaal ten minste 14 doden.⁹⁴ Op 13 augustus 2015 werd de sjiitische wijk Sadr City opgeschrikt door een grote aanslag op een markt. Hierbij zijn naar schatting ten minste 45 mensen omgekomen en ten minste 70 personen gewond geraakt. ISIS heeft de verantwoordelijkheid voor de aanslag opgeëist.⁹⁵ Op 3 oktober 2015 vond er in Bagdad een dubbele zelfmoordaanslag plaats op het Adan-plein in de wijk sjiitische wijk Kadhamiyah, waarbij 24 doden 96 vielen. ISIS heeft de aanslag opgeëist. Twee dagen later vond er opnieuw een aanslag plaats in de hoofdstad. Hierbij zijn 12 doden gevallen. Deze aanslag is niet opgeëist.⁹⁷ In augustus 2015 is het aantal demonstraties sterk toegenomen. Wekelijks wordt er

gedemonstreerd, waarbij de grootste demonstraties op vrijdagen op het Tahrir-plein plaatsvonden. Hoewel de demonstraties over het algemeen vreedzaam verlopen, zijn er berichten van enkele ongeregeldeheden. Op 29 of 30 augustus 2015 werd een lokaal bekende activist en organisator van demonstraties in de wijk Nieuw-Bagdad doodgeschoten. Het kon niet worden bevestigd dat hij is doodgeschoten vanwege zijn activiteiten, nu bronnen verschillende redenen voor de aanslag noemden.⁹⁸ Er werd gedemonstreerd voor betere voorzieningen, voor vervolging van alle daders van het Camp Speicher drama, tegen corruptie en uit steun voor de politieke hervormingen van premier Al-Abadi.⁹⁹

(stuk 5: Min. BuZa, Ambtsbericht Veiligheidssituatie in Irak - 2015-10-13, te consulteren via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2015/10/13/ambtsbericht-veiligheidssituatie-in-irak-2015-10-13>, verzoekende partij zet vet)

In een rapport van het Noorse Country of Origin Information Centre, worden ook het maandelijks aantal slachtoffers uit 2014 weergegeven. Met een gemiddeld aantal doden van 300 per maand, zijn deze cijfers quasi identiek aan het aantal doden dat in 2015 maandelijks te betreuren viel. De situatie is dus even gevaarlijk gebleven in Bagdad. Terwijl, zoals reeds hoger werd aangegeven, op 3 september 2015 net werd besloten tot een beslissingsstop, omdat er een noemenswaardige daling van het geweld zou zijn tegenover de situatie van 2014.

The Level of Violence in 2014

(...)

(stuk 6: LandInfo [The Norwegian Country of Origin Information Centre], originele titel: "Irak: Bagdad - sikkerhetssituasjon per februar 2015", 13 Februari 2015, te consulteren via: http://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/topical_note._baghdad_-_the_security_situation_as_of_february_2015_0.pdf)

Het recente rapport van de VN-missie voor Irak, dat gegevens bevat tot oktober 2015, noemt het aantal slachtoffers in Irak "onthutsend". Meer specifiek blijkt uit dit rapport dat veruit het grootste aantal slachtoffers van het conflict in Irak in Bagdad te betreuren valt:

"During the reporting period, from 1 May to 31 October 2015, the ongoing violence caused a minimum of 10,911 civilian casualties, killing at least 3,855 persons and wounding 7,056. Baghdad was the most affected governorate, with a minimum of 6,168 civilian casualties (1,875 killed and 4,293 wounded), followed by Anbar (452 killed and 1,421 wounded) and Diyala (658 killed and 918 wounded). Owing to difficulties in undertaking verification of incidents recorded by UNAMI/OHCHR, the actual number of civilian casualties could be much higher than recorded."

"Unidentified perpetrators caused at least 7,556 civilian casualties (2,365 killed and 5,191 wounded), which comprises 69 per cent of all casualties across Iraq during the reporting period. Baghdad was the worst affected governorate, with 5,843 casualties (1,670 killed and 4,173 wounded) and 92 percent of them attributed to unidentified perpetrators. Tactics tended to involve the use of a variety of IEDs, often detonated in public places or where civilians congregate, targeted killings (bombings, shootings, etc.), and abductions."

(stuk 10, UNAMI/OHCHR, Report on the Protection of Civilians in the Armed Conflict in Iraq, 1 May- 31 October 2015, 11 januari 2016, pp. i en 27, te consulteren via: <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/IQ/UNAMIRreport1May31October2015.pdf>)

Dit rapport wijst eveneens met een beschuldigende vinger naar de milities die zogezegd aan de zijde van de overheid vechten.

Daarnaast wenst verzoekende partij ten overvloede de aandacht te vestigen op zeer recente objectieve informatie, informatie die nog niet werd verwerkt in dit VN-rapport. Deze berichten bevestigen dat het sektarische geweld in Bagdad gedurende de afgelopen maanden nog is toegenomen. De milities en criminele bendes, het onderscheid is vaak nog slechts moeilijk te maken, schrikken nergens meer voor terug. Zelfs op klaarlichte dag vinden ontvoeringen plaats. Ook aan de veelvuldige bomaanslagen door IS lijkt maar geen einde te komen.

"Suicide Bomb Kills Two Iraqi Police, Wounds Senior Officer

A suicide bomb blast has killed at least two Iraqi police and wounded a senior intelligence officer north of Baghdad.

Officials said the bomber hit the convoy of Colonel Qassem al-Anbaki, the head of police intelligence in Diyala Province, at a checkpoint near the city of Baquba on January 12.

There was no immediate claim of responsibility for the attack, which came a day after an Islamic State (IS) attack in a busy shopping area of Baghdad and other blasts around the country claimed at least 35 lives.

The IS group overran large swaths of territory north and west of Baghdad in June 2014.

Iraq declared victory over the IS group in Diyala early last year but that has not brought an end to attacks by the militants."

(stuk 11, Radio Free Europe/Radio Liberty, Suicide Bomb Kills Two Iraqi Police, Wounds Senior Officer, 12 januari 2016, te consulteren via:

http://www.ecoi.net/local_link/317517/442595_en.html, verzoekende partij zet vet)

“Shiite militias flush with 'Iranian cash' now control portions of Baghdad

Bolstered by a steady flow of arms and cash from Iran, Shiite militias have increasingly come to dominate the security scene in Baghdad, Iraq, The Washington Post reports.

In many cases, the Shiite militias are an outgrowth of the movements that coalesced against the American occupation following the US invasion of Iraq in 2003.

These groups, now further rallied by the rise of ISIS, the teetering of the Iraqi government and the Iraqi Security Forces, and increased patronage from Iran are taking control of entire sections of Baghdad.

The militias "run their own checkpoints, are flush with weapons stocks and Iranian cash, and often drive the same kind of armored vehicles as security forces," WaPo notes.

And this increased influence and power allows the militias to "move freely in Baghdad," Iraqi analyst Hisham al-Hashimi told WaPo.

This rise in influence has given the formerly secular Iraqi society a further religious and sectarian tinge, as the militias target elements in the city they find un-Islamic, such as liquor stores and brothels.

Two Iranian-backed Shiite militias are also thought to be the groups behind the kidnapping of three Americans in Baghdad last weekend. An Iraqi and a Western official told the AP on Thursday that they believed the groups Asaib Ahl al-Haq and Saraya al-Salam were behind the abductions.

Asaib Ahl al-Haq and the US are by no means on friendly terms. In September, the spokesman for the militia told The New York Times that he believes the US created ISIS and is only paying lip service toward defeating it.”

Additionally, the group has only played into the sectarianism that is currently undermining Iraqi society. Al-Haq militants uploaded images of themselves posing with the charred corpses of Sunnis in September 2014. And between June 1 and July 9 2015, Human Rights Watch documented the extra-judicial execution of 61 Sunni men by various Shiite militias in the regions around Baghdad.”

(stuk 12, Business Insider UK, Shiite militias flush with 'Iranian cash' now control portions of Baghdad, 23 januari 2016, te consulteren via:

<http://uk.businessinsider.com/shiite-militias-control-portions-of-baghdad-2016-1?r=US&IR=T>)

“BAGHDAD — Islamic State militants attacked a shopping mall in eastern Baghdad on Monday evening, killing at least 17 people and turning the neighborhood into an urban war zone at rush hour, with helicopters hovering overhead and snipers taking positions on nearby rooftops.

Amid a gun battle that raged for nearly two hours, officials initially feared a hostage crisis was in the works. But when the battle was over, they said most of the deaths had been caused by a car bomb that initiated the attack and by two suicide bombers who struck at the entrance to the mall, which houses mostly women's clothing stores known for discount prices.

An Iraqi security official said that the attackers killed at least 17 people, including five members of the security forces, and that nearly 40 were wounded.

(...)

The attack also underscored what many fear will happen as the Islamic State loses territory in places like Ramadi: that the group will return to its days as a guerrilla force trying to instill terror by carrying out attacks en masse.

“The scene was terrible, and I will never forget it because of the child,” said Haitham Ali, 48, who was near the attack and carried away the body of a child killed by one of the suicide bombers.

Another man, Mustafa Mohammed, 32, said that amid the chaos he heard one of the militants yelling that he had run out of ammunition, just before he detonated his explosives vest.

Many of the initial reports suggested a hostage crisis was underway. But officials said that only two militants had entered the mall and that the attackers were quickly killed after counterterrorism forces stormed the building.

“The enemy is diversifying its tactics by attacking civilians like this, especially after the recent victories by our security forces against ISIS in Ramadi,” said Lt. Gen. Abdul Amir al-Shimari, the head of the Baghdad Operations Command.

The mall attack was the most brazen one in a violent day in Iraq, but it was not the deadliest.

Later in the evening, as the police and counterterrorism forces were still securing the area around the mall in Baghdad and dead bodies were being carted away, an explosion tore through a cafe in the city of Muqadiyah, in Diyala Province northeast of Baghdad. A second explosion — from a suicide car bomber, officials said — struck outside the cafe as victims were being evacuated and security forces and paramedics were arriving on the scene. Officials said 23 people were killed and 44 were wounded in the combination attack, for which the Islamic State also claimed credit.”

(stuk 13, The New York Times, ISIS Attack on Baghdad Mall Kills 17, 11 januari 2016,

http://www.nytimes.com/2016/01/12/world/middleeast/isis-attack-on-baghdad-mall-kills-17.html?_r=0,
verzoekende partij zet vet.)

"Iraqi officials say a suicide bomber detonated explosives near a Shi'ite mosque in eastern Baghdad on December 9, killing at least eight people.

Security officials and medical workers say at least 19 people were wounded by the explosion in Baghdad's Obeidi neighborhood, which is to the east of the predominantly Shi'ite neighborhood of Sadr City.

There was no immediate claim of responsibility for the attack.

But authorities said the attack had the hallmarks of a suicide bombing by Islamic State militants.

The bombing came a day after Iraqi officials announced that pro-government forces had begun to recapture neighborhoods from IS militants in Ramadi, the capital of Anbar Province that was seized by the Sunni extremist group earlier in 2015."

(stuk 14, Radio Free Europe/Radio Liberty, Iraq: Suicide bomber kills eight near Shi'ite mosque in Baghdad, 9 december 2015, te consulteren via: <http://www.refworld.org/docid/56813d9c4.html>)

"UN: Hundreds of Iraqis killed in December, mostly in Baghdad

ERBIL, Kurdistan Region—A United Nations report on Friday said that 980 people lost their lives in Iraq in December 2015, an increase from the November death toll.

"The year 2015 has seen thousands of Iraqis killed and injured as a result of conflict and terrorism," said the Special Representative of the United Nations Secretary-General for Iraq Jan Kubis in a statement quoted by AP. "This is unacceptable."

The UN Assistance Mission for Iraq noted that this was an increase from 888 in November.

"The Iraqi people have everything right to live in peace and tranquility. The United Nations continues to deplore this continuing loss of life," he added.

Out of the 980 deaths 506 were civilians, the rest were security forces including some Kurdish Peshmerga.

The organization added that 1,244 civilians were also wounded in the last month of 2015.

The highest number of these deaths took place in Baghdad where an estimated 261 people were killed.

In Nineveh province, large swaths of which is still occupied by the Islamic State (ISIS), 68 people lost their lives.

In Anbar the organization had some trouble verifying the figure but it estimates that at least 124 people lost their lives there.

Iraqi Security Forces reached the center of Anbar's provincial capital of Ramadi late last month forcing out ISIS with close U.S. air support.

These UN figures bring the total number of recorded deaths in Iraq in 2015 to 7,515 killed and 14,855 wounded."

(stuk 15, Rudaw, UN: Hundreds of Iraqis killed in December, mostly in Baghdad, 1 januari 2016, te consulteren via: <http://rudaw.net/english/middleeast/iraq/01012016>)

"United Nations Secretary-General Ban Ki-moon has condemned the recent terrorist attacks in Baghdad and Muqadadiya in Iraq that killed scores of civilians and injured many more.

"The Secretary-General is concerned that these cowardly attacks claimed by ISIL at funerals, markets, and places of worship are aimed at undermining the unity of the people of Iraq. He appeals to them to reject such attempts at fear-mongering," a statement issued today by his spokesman said.

On Monday, at least 38 people were killed and dozens more were injured by a suicide bomber at a funeral in Muqadadiya, about 60 miles north of Baghdad, while a suicide blast at a security checkpoint in Baghdad's western outskirts killed at least eight members of the security forces, according to reports.

These attacks came after two bombs targeted a market on Sunday in Sadr City, north of Baghdad, killing at least 70 people and injuring at least 100 others.

Expressing heartfelt condolences to the families of the victims as well as to the Government and people of Iraq, the UN chief wished a speedy recovery to those who were injured.

Reiterating the UN's commitment to support Iraq in its work to promote national dialogue and reconciliation, Mr. Ban also called on the Government of Iraq to ensure that the perpetrators of the crimes are "swiftly brought to justice."

In a separate statement today, the Special Representative of the UN Secretary-General for Iraq, Ján Kubiš, strongly condemned the attacks as well.

"This is a particularly vicious and cowardly terrorist attack on peaceful civilians who were going about their daily business in a market. It is clearly aimed at inflaming sectarian strife," Mr. Kubiš said."

(stuk 16: UN News Service, UN condemns recent spate of deadly terrorist attacks in Iraq, 29 februari 2016, te consulteren via: <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=56d55b6e40b&skip=0&query=Baghdad&searchin=title&sort=date>)

“Het dodental na de zelfmoordaanslagen in de Iraakse hoofdstad Bagdad is flink opgelopen. Waar eerst sprake was van 31 slachtoffers, is dat aantal bijgesteld naar zeventig. Daarnaast zouden er meer dan honderd gewonden zijn. Islamitische Staat heeft de verantwoordelijkheid opgeëist.”

(stuk 17, AD.nl, Tientallen doden Bagdad na dubbele bomaanslag IS, 28 februari 2016, te consulteren via: <http://www.ad.nl/ad/nl/1013/Buitenland/article/detail/4253467/2016/02/28/Tientallen-doden-Bagdad-na-dubbele-bomaanslag-IS.dhtml>)

“Bij een aanslag met een bomauto zijn in de Iraakse hoofdstad Bagdad minstens 24 mensen om het leven gekomen. Zeker 33 anderen raakten gewond bij de explosie in de omgeving van Nahrawan in het zuidoosten van Bagdad, onder hen drie veiligheidsagenten. Dat is uit veiligheidskringen vernomen.

De soennitische terreurorganisatie Islamitische Staat (IS) eiste in een internetverklaring de verantwoordelijkheid op en verklaarde dat de aanslag gericht was tegen sjiitische ongelovigen.

Volgens nieuwssite Al-Mada Press probeerde de automobilist op een groep sjiitische pelgrims in te rijden. De bom ontplofte op een weg die pelgrims gebruiken om het heilige schrijn van imam al-Khadim in het noorden van Bagdad te bezoeken. De IS heeft in het verleden dergelijke aanslagen in Bagdad en andere Iraakse steden herhaaldelijk opgeëist.”

(stuk 18, De Morgen, Minstens 24 doden en 33 gewonden bij bomaanslag in Bagdad, 30 april 2016, te consulteren via: <http://www.demorgen.be/buitenland/minstens-24-doden-en-33-gewonden-bij-bomaanslag-in-bagdad-b93c015c/>)

In Bagdad zijn zaterdag twee bomauto's ontploft. Daarbij vielen zeker acht doden en meer dan dertig gewonden. Dat melden ziekenhuisbronnen.

De eerste ontploffing vond plaats in het noorden van de Iraakse hoofdstad, waar een kamikaze zijn auto liet ontploffen aan een veiligheidspost. Daar vielen zeker zeven doden en 24 gewonden.

In het zuiden van Bagdad was er even later een tweede ontploffing toen een patrouille van het leger passeerde. Daar vielen zeker één dode en acht gewonden.

De aanslagen werden nog niet opgeëist, maar volgens veiligheidsdiensten dragen ze de stempel van Islamitische Staat (IS).

(stuk 19, HLN, Acht doden en dertig gewonden bij bomaanslagen IS in Bagdad, 23 april 2016 te consulteren via:

<http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/2685238/2016/04/23/Acht-doden-en-dertig-gewonden-bij-bomaanslagen-IS-in-Bagdad.dhtml>)

“In de Iraakse hoofdstad Bagdad zijn drie bomaanslagen gepleegd met bomauto's. De eerste, dodelijkste aan aanslag trof een markt in een arme sjiitische wijk. Volgens sommige bronnen zouden er daarbij 64 doden zijn gevallen. De aanslag is intussen opgeëist door de extremistische soennitische terreurgroep IS die grote delen van het noorden en het westen van Irak bezet houdt. In de namiddag ontploften nog twee bomauto's in andere wijken van Bagdad.”

(stuk 22, De Redactie, Meer dan 80 doden bij drie aanslagen in Bagdad, 11 mei 2016, te consulteren op <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/buitenland/1.2652998>, verzoeker zet vet)

“More than 20 people were killed and about 50 injured in three bombings, including two suicide attacks, that hit Baghdad on Monday, police and medical sources said.

The attacks came as Iraqi forces and Shi'ite militias are fighting Islamic State militants in Falluja, their stronghold just west of the capital.

Twelve people were killed and more than 20 injured when a car bomb blew up in Baghdad's northern Shaab Shi'ite district.

Eight were killed and 21 wounded by a suicide bomber who detonated a car packed with explosives near a government building and a police station in Tarmiya, a predominantly Sunni suburb north of Baghdad.

Another suicide bomber riding a motorcycle set off his explosive belt in Sadr City, a popular Shi'ite district of Baghdad, killing three and injuring nine.”

(stuk 23, Reuters, More than 20 killed in series of bombings in Baghdad, police says, Reuters, 30 mei 2016, te consulteren op <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-security-idUSKCN0YLOGE>, verzoeker zet vet)

“At least 77 people were killed and more than 140 wounded by three bombings in Baghdad on Tuesday, extending the deadliest spate of attacks in the Iraqi capital so far this year and driving Shi'ite fighters into the streets to defend some areas. (...) Islamic State claimed a suicide bombing which killed 41 people and wounded more than 70 in the northern district of al-Shaab as well as a car bomb in nearby Sadr City that left at least 30 dead and 57 wounded, police and medical sources said. (...)With the latest death tolls, fears are growing that Baghdad could relapse into the bloodletting of a decade ago when sectarian-motivated suicide bombings killed scores of people every week and set off revenge attacks against Sunnis.”

(stuk 24, Reuters, *After bombings in Baghdad kill 77, Sadr's forces deploy in some areas*, 30 mei 2016, te consulteren op <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-blast-idUSKCN0Y8103>, verzoeker zet vet)

"Bij een aanslag met een bomauto zijn in de Iraakse hoofdstad Bagdad minstens 24 mensen om het leven gekomen. Zeker 33 anderen raakten gewond bij de explosie in het zuidoosten van Bagdad, onder hen drie veiligheidsagenten. Dat lieten veiligheidskringen vandaag weten. De soennitische terreurorganisatie Islamitische Staat (IS) eiste in een internetverklaring de verantwoordelijkheid op en verklaarde dat de aanslag gericht was tegen sjiitische ongelovigen.

Volgens de Iraakse nieuwssite Al-Mada Press probeerde de automobilist op een groep sjiitische pelgrims in te rijden. De bom ontplofte op een druk gebruikte pelgrimsweg in Irak. IS moest de afgelopen maanden heel wat terrein prijs geven, maar bezet toch nog steeds grote gebieden in het Noorden en het Westen van het land."

(stuk 25, VTM Nieuws, *IS eist bomaanslag op in Bagdad: 24 doden*, 30 april 2016, te consulteren op <http://nieuws.vtm.be/buitenland/188944-eist-bomaanslag-op-bagdad-24-doden>, verzoeker zet vet)

"Bij de aanslag in een drukke straat in het centrum van de Iraakse hoofdstad Bagdad, zijn volgens de Iraakse politie zeker 213 mensen omgekomen. Ongeveer 200 anderen raakten gewond. Dat meldt de BBC op basis van bronnen bij de Iraakse politie. In de straat, in een grotendeels sjiitische wijk, waren veel bewoners inkopen aan het doen voor de ramadan. Een boze menigte confronteerde premier Haider al-Abadi gisteren tijdens een bezoek aan de getroffen straat met de gevolgen van de zwaarste aanslag in Irak dit jaar. De terreurorganisatie IS heeft de aanslag opgeëist." (stuk 26, "Loodzware balans na aanslag Bagdad: al meer dan 200 doden", Hln.be, 4 juli 2016, te consulteren op <http://www.hln.be/hln/nl/1280/Irak/article/detail/2786105/2016/07/04/Loodzware-balans-na-aanslag-Bagdad-al-meer-dan-200-doden.dhtml>)

"A suicide car bomb has ripped through an outdoor market in a Shia-dominated north-eastern district of Baghdad, killing at least 11 people, officials said. Tuesday's blast comes after more than 300 people were killed in two attacks last week. Islamic State has claimed responsibility."

(stuk 27, "Baghdad car bomb kills at least 11 in Shia district", The guardian, 12 juli 2016, te consulteren op <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/12/baghdad-car-bomb-kills-at-least-11-in-shia-district>, verzoekende partij zet vet)

De cijfers spreken momenteel voor zich. In juni 2016 werden in Bagdad door UNAMI 978 burgerslachtoffers geregistreerd, in juli 2016 waren er dat zelfs 1 400 (stuk 4).

Bovenop dit alles maakt Irak momenteel een bijzonder zware politieke crisis door, die niet veel positiefs voorspelt voor de toekomst van het land:

Bagdad op rand van afrond: Iraaks politiek systeem dreigt in te storten

"Massale demonstraties en een bestorming van het parlement storten Irak in diepe chaos. Op de voorgrond gaat het om hervormingen, maar op de achtergrond woedt een machtsstrijd. En daarvan profiteert vooral de terreurorganisatie Islamitische Staat.

Eigenlijk heeft Irak al genoeg aan zijn hoofd. De terreurorganisatie Islamitische Staat (IS) blijft grote delen van het land controleren. Hoewel het leger de afgelopen tijd enige successen meldde, schiet de strijd tegen de jihadisten nauwelijks op, omdat het leger daadkracht mist. De lage olieprijs heeft het land bovendien in een zware financiële crisis ondergedompeld. Alsof dat allemaal nog niet genoeg was, dreigt sinds het weekeinde in Irak ook het politiek systeem in te storten.

Groene Zone

Het waren chaotische taferelen die zich zaterdag in het centrum van de hoofdstad Bagdad afspeelden. Duizenden boze aanhangers van de sjiitische prediker Moqtada al-Sadr bestormden de zwaar beveiligde Groene Zone, waar zich het parlement, ministeries en ambassades bevinden, afgeschermd van de rest van de stad. Honderden demonstranten bezetten urenlang het Huis van Afgevaardigden en zouden ook parlamentsleden aangevallen hebben. Niet alleen scherven en stukgeslagen meubilair bleven achter, maar ook een aangeslagen regering.

Postjes verdelen

Met de bestorming van het parlement werd een voorlopig hoogtepunt bereikt in de crisis, die al maanden aanzwelt en de politiek in Bagdad blokkeert. Op de voorgrond staat de strijd tegen het systeem van de evenredige vertegenwoordiging en cliëntelisme, dat na de val van dictator Saddam Hoessein in 2003 door de Verenigde Staten was geïnstalleerd. Het verdeelt de ministeries en postjes in Bagdad onder de verschillende groepen en partijen in termen van machtsevenwicht.

Verdeling olierijkdom

Invloedrijke politieke krachten gebruiken dit systeem als een vrijeleide om de posten in de ministeries niet met experts, maar met partijgenoten te bezetten om zich en hun cliënteel schaamteloos te verrijken. De regering beschikt omwille van de olierijkdom over voldoende geld, waarvan bij de meeste Iraakezen weinig terecht komt. "Verstandige" staten verdelen dergelijke inkomsten gul onder de

bevolking, verklaarde de Amerikaanse historicus Juan Cole: "De elite van Irak is niet verstandig". Vooral de minderheid van soennieten, maar ook vele sjiieten genieten niet van die rijkdom.

Aan de kop van het protest tegen het systeem van cliëntelisme staat met de sjiitische prediker Moqtada al-Sadr uitgerekend een van de meest spraakmakende politieke figuren van het land. De 42-jarige sjiit was de leider van het Mahdi-leger, dat destijds tegen de Amerikaanse troepen streed. Hij roept zijn aanhangers al maanden regelmatig op om voor hervormingen te protesteren. Hij kan als geen ander de massa mobiliseren die hij onder de arme sjiieten vindt, waardoor de demonstraties ook als een sociaal protest moeten gezien worden.

Druk op premier

Met de bestorming van zijn aanhangers op de Groene Zone en het parlement heeft hij de druk op de sjiitische premier Haidar al-Abadi aanzienlijk vergroot. Al-Sadr wil het protest voortzetten tot de ministerposten niet meer door partijgenoten, maar door vakmensen bezet zijn. De regeringsleider had een dergelijk kabinet van technocraten en andere hervormingen beloofd, maar was tot dusver te zwak om zijn plannen door te drukken. De machtige partijen bieden verzet omdat ze vrezen hun invloed en verworven rechten kwijt te spelen.

Machtsstrijd

Op de achtergrond speelt zich ook een machtsstrijd in de sjiitische Dawa-partij af, de sterkste fractie in het parlement. Naast al-Abadi behoort ook diens voorganger Nouri al-Maliki bij de partij, die sinds zijn gedwongen aftreden bijna twee jaar geleden aan zijn terugkeer naar de macht werkt. Maliki wil de crisis gebruiken om al-Abadi ten val te brengen, zei Renad Mansour, Irak-expert van de Carnegie Foundation. "Zijn doel is hem te slopen. En dit is een perfecte gelegenheid".

Bankroet

Voor de strijd tegen de IS heeft de machtsstrijd fatale gevolgen, omdat de regering meer met haar eigen overleven dan met de jihadisten bezig is. Een snelle oplossing van het conflict is niet in zicht. De situatie zal eerder nog verslechteren. De Iraakse begroting hangt voor 95 procent af van de olie-inkomsten, die wegens de lage olieprijs serieus gedaald zijn. Volgens waarnemers kan Irak zelfs binnen enkele maanden bankroet zijn: het resultaat van jarenlang wanbeheer van de financiën en een kunstmatig staatsapparaat. Slechts een groep kan daar van profiteren: de IS."

(stuk 20, *De Morgen*, Bagdad op rand van afgrond: Iraaks politiek systeem dreigt in te storten, 2 mei 2016, te consulteren via: <http://www.demorgen.be/buitenland/bagdad-op-rand-van-afgrond-iraaks-politiek-systeem-dreigt-in-te-storten-bcdb960d/>, verzoekende partij zet vet)

Omwille van al deze redenen kan de bestreden beslissing aldus niet gehandhaafd worden en dient deze te worden vernietigd.

De objectieve informatie toont immers meer dan genoegzaam aan dat de veiligheidssituatie in Bagdad precair kan worden genoemd. Ook de overheid kan de veiligheid van de burgers niet garanderen. Het geweld dat er door de terroristen uitgevoerd wordt, zorgt voor een onzeker bestaan in het land.

4.2.3.

Verwerende partij kan daarenboven de schrijnende situatie voor alleenstaande vrouwen in Irak niet zomaar negeren bij het nemen van de bestreden beslissing. Toch werd in de bestreden beslissing op geen enkele manier gemotiveerd over de bijzonder kwetsbare positie waarin verzoekende partij zich als alleenstaande moeder bevindt.

In geval van terugkeer naar Irak heeft zij dan ook, een uitermate kwetsbaar profiel, zoals blijkt uit volgende objectieve informatie, die door de VN werd verzameld:

Years of protracted conflict have continued to produce dramatic changes to family structure with approximately 1,6 million widows in Iraq and even more female-headed households. The ongoing conflict with ISIL had increased the number of widows and female headed households.

Iraqi women, especially displaced women, widows and female headed households, are particularly vulnerable to abuses.

(...)

Sexual violence: Reports of sexual violence against women and children have increased in Nenewa, Najaf and Kerbala, Additionally, there are reports of an increase in abductions, trafficking and forced recruitment.

Due to stigmatization of raped and sexually abused women, many S/GBV survivors are reluctant to seek assistance, or openly discuss their experience, and prefer to suffer internally "The Culture or Echo of Silence".

(stuk 28, UN Iraq, Women in Iraq Factsheet, march 2015, te consulteren via: <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Woman-Day-English-FINAL.pdf>, verzoekende partij zet vet)

Ook de Organization of Women's freedom in Iraq trekt al jaren aan de alarmbel wat de situatie van vrouwen in de Iraakse samenleving betreft.

“A decade after the US invasion of Iraq, only one of the straw-man arguments for going to war remains standing: “We did it for democracy and women’s rights.” And yet we hear the same thing again and again from women in the shelters we operate throughout Iraq: “Why are we living in these violent times?” They don’t mourn the fall of Saddam, but women here have suffered 10 years of spiraling abuse, including a spike in ‘honor killings,’ forced veiling, and a growing tolerance for beating women into subordination.”

(stuk 42, UWFI, A decade of Occupation for Iraqi Women, 25 december 2013, te consulteren via: <http://www.owfi.info/EN/article/72/>, verzoekende partij zet vet

Dit kwetsbare profiel maakt de kans dat verzoekende partij in geval van terugkeer wordt blootgesteld aan een schending van artikel 3 E.V.R.M. nog exponentieel groter.

4.2.4.

Er kan in de bestreden beslissing geen enkele motivering geworden rekening houdende met artikel 3 E.V.R.M. en de actuele veiligheidssituatie in Irak en de streek van afkomst van de verzoekende partij.

De verzoekende partij maakt het voorwerp uit van een gedwongen terugkeer naar Irak. De situatie in Irak is echter, zoals uit de hierboven geciteerde objectieve informatie blijkt, in ruime mate verslechterd. Een gedwongen uitwijzing naar Irak zal artikel 3 E.V.R.M. schenden.

Artikel 3 E.V.R.M. bepaalt immers “niemand mag worden onderworpen aan foltering en aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen”. Deze bepaling bekrachtigt één van de fundamentele waarden van elke democratische samenleving en verbiedt in absolute termen foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen, ongeacht de omstandigheden en de handelingen van het slachtoffer (zie vb.: EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 218).

Zoals reeds hierboven aangehaald is het vaste rechtspraak van de Nederlandstalige Kamers van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen dat een onderzoek aangaande een mogelijke schending van artikel 3 E.V.R.M. niet alleen dient onderzocht te worden in het kader van een asielprocedure, maar ook in het kader van een beslissing tot uitwijzing. De verzoekende partij wijst hierbij eveneens naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, die België veroordeeld heeft nu de Belgische staat zich heeft onttrokken aan een onderzoek naar een behandeling in strijd met artikel 3 E.V.R.M.

“338 (...) un Etat demeure entièrement responsable au regard de la Convention de tous les actes ne relevant pas strictement de ses obligations juridiques internationales, notamment lorsqu’il a exercé un pouvoir d’appréciation (...)» (EHRM 21 januari (EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland).

De verwerende partij moet bijgevolg een zo nauwkeurig mogelijk onderzoek doen van de gegevens die wijzen op een reëel risico van door artikel 3 het E.V.R.M. verboden handeling (E.H.R.M. 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 293 en 388). d, § 293 en 388).

Hieruit volgt dat de Belgische Staat dus verplichting heeft om in elke zaak, individueel, te onderzoeken of een schending van artikel 3 E.V.R.M. aanwezig is. Het bestaan van een reëel gevaar van een door artikel 3 het EVRM verboden behandeling wordt beoordeeld op grond van de omstandigheden waarvan de verwerende partij kennis had of moeten hebben op het ogenblik van de bestreden beslissing (cf. mutatis mutandis: EHRM 4 december 2008, Y./Rusland, § 81; EHRM 20 maart 1991, Cruz Varas en cons./Zweden, § § 75 - 76; EHRM 30 oktober 1991, Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk, § 107).

Dit onderzoek naar de actuele veiligheidssituatie in Irak en een mogelijke schending van artikel 3 E.V.R.M. werd in de bestreden beslissing op geen enkele manier gerealiseerd.

Van de verwerende partij kan er bijgevolg redelijkerwijze verwacht worden dat zij, in het licht van artikel 3 E.V.R.M., de veiligheidssituatie in Irak, die volatiel is, op de voet volgt en haar handelen, met name de uitvoering van een gedwongen verwijdering, baseert op actuele informatie m.b.t. situatie in Irak. De verwerende partij heeft nagelaten dit doen, waardoor de zorgvuldigheidsverplichting geschonden wordt.

4.2.5.

De bestreden beslissing van 23 augustus 2016 (kennisgeving postdatum + twee werkdagen) is behept met verschillende lacunes. De huidige veiligheidssituatie werd niet besproken en er werd door de verwerende partij geen toetsing aan artikel 3 E.V.R.M. gerealiseerd. Dit middel is gegrond.”

2.5. In zoverre de verzoekende partij van oordeel is dat uit de motieven van de bestreden beslissing moet blijken dat er een onderzoek werd gevoerd naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM en naar de persoonlijke omstandigheden, kan ze niet worden gevolgd. Noch artikel 3 van het EVRM, noch artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet houden een formele motiveringsplicht in.

2.6. Verder stelt de Raad vast dat de verzoekende partij zich wat artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet beperkt tot een louter theoretisch betoog. Ze zet op geen enkele wijze uiteen met welke elementen de verwerende partij geen rekening zou hebben gehouden. Het summier betoog van de verzoekende partij aangaande een schending van artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet laat de Raad niet toe te besluiten tot de onwettigheid van de bestreden beslissing.

2.7. Wat betreft de aangevoerde schending van artikel 3 van het EVRM, stelt de Raad vast dat de veiligheidssituatie in Irak en Bagdad alsook het voorgehouden kwetsbaar profiel van verzoekende partij inmiddels werden beoordeeld door de Raad naar aanleiding van de beroepsprocedure tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. Op 13 januari 2017 bij arrest nr. 180 722 verwierp de Raad het beroep tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. Hieruit volgt dat de Raad reeds oordeelde dat er geen sprake is van een schending van artikel 3 van het EVRM in het geval de verzoekende partij zou terugkeren naar haar land van herkomst. Gezien de feitelijke evolutie van deze zaak is de Raad van oordeel dat de verzoekende partij geen actueel belang meer heeft bij haar tweede middel.

2.8. Het tweede middel is ongegrond.

3. Korte debatten

De verzoekende partij heeft geen gegrond middel dat tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing kan leiden aangevoerd. Aangezien er grond is om toepassing te maken van artikel 36 van het koninklijk besluit van 21 december 2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, wordt de vordering tot schorsing, als accessorium van het beroep tot nietigverklaring, samen met het beroep tot nietigverklaring verworpen. Er dient derhalve geen uitspraak gedaan te worden over de exceptie van onontvankelijkheid van de vordering tot schorsing, opgeworpen door de verwerende partij.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

De vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring worden verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op tweeëntwintig maart tweeduizend negentien door:

mevr. S. DE MUYLDER,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

mevr. K. VERHEYDEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERHEYDEN

S. DE MUYLDER